

Okruhy

1. Úvod do sociálně-právní ochrany dětí (SPO)

- důvody existence SPO
- obsah SPO
- principy, na kterých je SPO postavena
- právní úprava v Listině základních práv a svobod, v Úmluvě o právech dítěte, v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí, občanském zákoníku a občanském soudním řádu, v trestních předpisech a zákoně o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- Úmluva o právech dítěte, její obsah a postavení v právním řádu
- Úmluva o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení dětí
- Úmluva o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí
- další mezinárodní dokumenty vztahující se k SPO

2. Orgány SPO, jejich oprávnění a povinnosti

- orgány SPO
- povinnosti a oprávnění orgánů SPO při poskytování SPO a při péči o děti, u kterých je vykonávána ústavní a ochranná výchova
- komise pro sociálně-právní ochranu dětí a poradní sbory
- práva dětí, rodičů a osob odpovědných za výchovu dětí při poskytování SPO,
- povinnosti a oprávnění ostatních subjektů, kterým přísluší ochrana dětí podle zvláštních předpisů
- povinnosti orgánů při sdělování údajů
- vedení spisové dokumentace
- povinná mlčenlivost
- řízení a místní příslušnost
- vyhodnocování standardů SPO

3. Vybraná ustanovení občanského zákoníku - úprava rodinného práva

- část I - § 30 - § 37
- část II. - § 655 - § 875

4. Zprostředkování náhradní rodinné péče podle zákona o SPO

- působnost a úkoly obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a krajských úřadů
- působnost a úkoly MPSV a Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí
- postup při zprostředkování náhradní rodinné péče
- obsah spisové dokumentace a evidence žadatelů o náhradní rodinnou péči a dětí vhodných pro náhradní rodinnou péči

5. Posuzování žadatelů a dětí pro náhradní rodinnou péči (NRP)

- posuzování úrovně tělesného a duševního vývoje dítěte, včetně jeho specifických potřeb a nároků za účelem svěření do NRP

- posuzování vhodnosti žadatelů pro NRP z hlediska charakteristiky osobnosti, bezúhonnosti, psychického stavu, předpokladů vychovávat dítě, motivace k podání žádosti o NRP, stability manželského vztahu a prostředí v rodině a dalších skutečností rozhodných pro osvojení dítěte nebo jeho svěření do pěstounské péče
- rozbor kasuistik (jednotlivých případů) posuzovaných žadatelů a dětí
- příprava k přijetí dítěte do rodiny

6. Náhradní rodinná péče – pěstounská péče, osvojení, dohody o výkonu pěstounské péče

- legislativní zakotvení
- formy NRP
- svěření dítěte do péče jiné osoby
- pěstounství
- osvojení
- zprostředkování NRP
- příprava k přijetí dítěte do rodiny
- dohody o výkonu pěstounské péče
- státní příspěvek na výkon pěstounské péče

7. Vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny

- vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny z hlediska posouzení, zda se jedná o dítě, na které se zaměřuje sociálně-právní ochrana dětí
- zaměření a rozsah vyhodnocování v souladu s prováděcí vyhláškou č. 473/2012 Sb.

8. Individuální plán ochrany dítěte

- zpracování individuálního plánu ochrany dítěte s důrazem na přijetí opatření, která umožní setrvání dítěte v péči rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte
- obsah individuálního plánu v souladu s prováděcí vyhláškou č. 473/2012 Sb.,
- spolupráce s rodiči, dítětem a odborníky, kteří se podílejí na řešení problému dítěte a jeho rodiny, při vypracování individuálního plánu ochrany dítěte
- pořádání případových konferencí pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin
- aktualizace individuálního plánu a hodnocení jeho plnění

9. Sociální kuratela pro děti a mládež

- úkoly orgánů SPO při poskytování sociální kurately pro děti a mládež
- účast orgánu SPO v trestním a přestupkovém řízení
- spolupráce orgánu SPO s věznicemi
- základní principy soudnictví ve věcech mládeže
- opatření ukládaná mladistvým pachatelům provinění
- trestní řízení s mladistvými pachateli provinění
- řízení s dětmi mladšími 15 let, které se dopustily činu jinak trestného, účast a role OSPOD v tomto řízení

10. Sociální služby pro rodiny s dětmi podle zákona č. 108/2006 a spolupráce s orgány sociálně právní ochrany

- právní úprava, vymezení pojmů
- příspěvek na péči
- formy poskytování sociálních služeb ve vztahu k SPO
- působnost orgánů veřejné správy při zajišťování sociálních služeb

11. Ochrana a pomoc dětem ohroženým syndromem CAN

(*Child Abuse and Neglect – syndrom týraného, zneužívaného a zanedbaného dítěte podle definice zdravotní komise Rady Evropy z roku 1992)

- formy týrání, zneužívání a zanedbávání, vymezení rizikových faktorů
- výskyt týrání, zneužívání a zanedbávání dětí
- ochrana dětí ohrožených syndromem CAN z hlediska mezinárodního práva
- ochrana dětí ohrožených syndromem CAN v českém právním řádu
- možnosti spolupráce s dalšími subjekty při řešení případů týraných dětí

12. Základní principy zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních

- základní principy ústavní výchovy (ÚV), ochranné výchovy (OV) a preventivně výchovné péče
- druhy školských zařízení pro výkon ÚV, OV
- preventivně výchovná péče
- speciální školské zařízení pro děti cizince
- spolupráce školských zařízení s orgány SPO

13. Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

- zřizování a provoz zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
- úhrada nákladů za poskytování ochrany a pomoci dětem v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc
- státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- rozhodování o souhlasu s poskytováním ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

14. Vybraná ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních a občanského soudního řádu

- **Občanský soudní řád**
§ 1 - § 9, § 18 - § 23, § 29, § 35, § 41 - § 42, § 74 - § 77a, § 100, § 201 - § 227, § 236 - § 237, § 252
- **Zákon o zvláštních řízeních soudních**
§ 1 - § 30, § 367 - § 513

15. Ochrana a pomoc dětem, které se ocitly bez péče přiměřené jejich věku, v ohrožení života, normálního vývoje nebo jiného důležitého zájmu

- Poskytování neodkladné pomoci ohroženým dětem
- Spolupráce orgánů SPO s orgány policie, pověřenými osobami, poskytovateli zdravotních služeb a osobami v evidenci

- Návrhová oprávnění orgánů SPO ve vztahu k soudu, spolupráce se soudem při výkonu rozhodnutí

16. Poskytování SPO pověřenými osobami

- rozsah činností
- podmínky pro vydání pověření
- odnětí pověření a ukládání pokut podle zákona o SPO
- práva a povinnosti pověřených osob
- registr pověřených osob

17. Dávky pěstounské péče a zaopatřovací příspěvky

- právní úprava
- orgány, které sociální ochranu poskytují
- druhy dávek
- dávky pěstounské péče
- zaopatřovací příspěvky

18. Aplikace správního řádu a zákona o odpovědnosti za přestupky při SPO

- podpůrnost správního řádu
- úprava správního řízení v zákoně o SPO
- odchylky od správního řízení

19. Přestupky podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí, odpovědnost za přestupky, řízení o nich

- odpovědnost za přestupky
- řízení o přestupcích
- přestupky na úseku sociálně-právní ochrany dětí

20. Evidence dětí, spisová dokumentace o dětech a závěrečná ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí

- evidence a spisová dokumentace OSPOD
- ochrana soukromí dítěte a zpracování osobních údajů
- spisová dokumentace o dítěti a písemnosti týkající se výkonu poručení a opatrovnictví dítěte
- podklady pro zpracování spisové dokumentace

Seznam právních předpisů a literatury

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod
- Sdělení č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (vybraná ustanovení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 292/2013., o zvláštních řízeních soudních (vybraná ustanovení), ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (vybraná ustanovení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů
- Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů
- Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů
- Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 221/2003 Sb. o dočasné ochraně, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
- Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení Rady (EU) č. 2019/1111 ze dne 25. června 2019 o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
- Sdělení MZV č. 38/1998 Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů
- Sdělení MZV č. 91/2005 Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o styku s dětmi
- Sdělení MZV č. 45/2003 Sb. m. s., o přijetí Opčního protokolu k Úmluvě o právech dítěte o zapojování dětí do ozbrojených konfliktů

- Sdělení MZV č. 74/2013 Sb. m. s., o sjednání Opčního protokolu k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie
- Sdělení MZV č. 28/2016 Sb. m. s., o sjednání Opčního protokolu k Úmluvě o právech dítěte zavádějícího postup předkládání oznámení
- Nařízení rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2012 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení
- Sdělení č. 34/1998 Sb., o Úmluvě o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí
- Sdělení č. 43/2000 Sb., o Úmluvě o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení
- Sdělení č. 132 / 2000 Sb.m.s, o Evropské úmluvě o osvojení
- Sdělení č. 66/2000 Sb.m.s., o Evropské úmluvě o uznávání a výkonu rozhodnutí o výchově dětí a obnovení výchovy dětí
- Sdělení č. 47/2001 Sb.m.s., o přijetí Evropské úmluvy o právním postavení dětí narozených mimo manželství.
- Sdělení č. 54/2001 Sb.m.s., o přijetí Evropské úmluvy o výkonu práv dětí
- Sdělení č. 141/2001 Sb.m.s., o přijetí Úmluvy o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí
- Sdělení č. 90/2002 Sb.m.s., o přijetí Úmluvy o zákazu a okamžitých opatřeních k odstranění nejhorších forem dětské práce (Úmluva č.182)
- Směrnice Ministerstva práce a sociálních věcí č.j. 2013/26780-21 ze dne 19. září 2013 o stanovení rozsahu evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány sociálně-právní ochrany dětí a o stanovení rozsahu evidence a obsahu spisové dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče
- Instrukce Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva vnitra, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 5. 4. 2007, č.j. 142/2007-ODS-Org, kterou se upravuje postup při výkonu soudních rozhodnutí ve věcech péče o nezletilé, ve znění instrukce Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva vnitra, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 22. 12. 2015, č.j. 33/2013-OD-Org